

naša
luz

1957

Prisrčen pozdrav

vsem, ki berete ta list, ki naj druží slovenske rojake, razkrojlene po Zapadni Evropi.

NAŠA LUČ izide vsak mesec razen junija in avgusta, desetkrat na leto. Dopise za številko, ki izide konec meseca, je treba poslati uredništvu ali poverjenikom vsaj do prvega v mesecu.

DOBRA SLOVENSKA SRCA med našimi izseljenci pomagajo, da list izhaja. Naj da vsak od nas svoj del, pa bodo stroški za tiskanje sproti plačani. Najlaže se to doseže, če se plačuje naročnina. Za tistega, ki naroči list naravnost v Celovcu in mu ga od tam pošiljajo, znaša naročnina 28 šil., 48 bfr, 400 ffr, 4 h. gld, 4.50 DM, 700 lir, 12 angl. šil., 1.50 dol.

Ker ima list poverjenike po raznih krajih, lahko oddaš darove in denar tudi njim ali pa pošlji naravnost na upravo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVA „NAŠE LUČI“

Viktringer Ring 26.

CELOVEC-KLAGENFURT, Austria.

ZANKE IN UGANKE

KVADRAT

E	I	K
L	N	O
O	R	S

Zloži črke tako, da dobiš: vodoravno: 1. poslanec, 2. veznik, 3. čas. — Navpično: 1. jed, 2. števniki, 3. orožje. Če hočeš vse besede narobe, moraš dobiti besede drugega pomena.

PREGOVOR

Vrana — urar — zlatar — pura.

Črtaj vsaki besedi eno črko, pa dobiš iz preostalih besedi slovenski pregovor.

DOPOLNILNICA

1. —r—bro	dragocena kovina
2. —a—el	žensko ime (angleško)
3. —d—čilo	rdeča barva
4. —e—ar	rokodelec
5. —l—va	čas
6. —d—rt	ne zaprt
7. —r—vo	raste na vrtu
8. —a—er	kovina (za zvonove)
9. —b—l	svetopisemska oseba
10. —i—	reka v Egiptu

Namesto črtic vstavi črke, da boš dobil pravilne besede. Najdene črke ti povedo štiri poslednje noči.

UGANKE

Polne so me
gore in poljane.
Ko zagrabiš:
prazna pest ostane.
Kdo je to?

- * Kateri kamen ima dva glasova?
- * Kdaj stoji angleški kralj na eni nogi?

Rešitev ugank pove urednik v svojem kotičku.

Drabiž iz Janežičeve torbe

* V Združenih državah porabijo povprečno 68 kg papirja na osebo, v Angliji 37 kg in v Nemčiji 27 kg.

* Za nedeljsko izdajo lista „New York Times“ porabijo 46 km papirja.

* Besedica „amulet“ izvira iz arabske besede „hamalet“, kar pomeni „obesek“.

* Mezinec staroveškega kipa v rodoskem zalivu na Grškem, tako zvanega kolosa, je meril približno 2 metra.

* Če domači psi podivjajo, ne znajo več lajati.

* V Italiji pride na milijon prebivalcev 275 kaznjencev, v Nemčiji samo 73.

* Največ kratkovidnih ljudi ima Nemčija. Med sto jih je 11 kratkovidnih.

* Miši povržejo vsaka dva meseca.

* Lev teče prav tako hitro kakor konj, le s to razliko, da se prej utruji, ker ima slabše razvita pljuča.

* Najmanjši novc na svetu je malteški „gram“, ki ni večji od leče.

* Vatikanska palača ima 11.000 sob.

* V Islandiji so imele ženske že pred vojno iste politične pravice kakor moški.

SLIKA NA OVITKU (1. STR.):

Aljažev dom pod našim gorskim očakom
Triglavom.

PD. 5.58/1967

Naša luč

ŠTEVILKA 1

LETO VI.

1957

JANUAR

OB NOVEM LETU

Spet se je obrnil list zgodovine človeštva in pred nami se blesti nepopisana stran, kamor bodo zabeleženi dogodki leta 1957.

V teh dneh poplavlja svet novoletne čestitke.

Voščila večine slikajo bodočnost v najlepših barvah, ali mi smo že ponovno skušili, kako brez vsake podlage je njihovo sklepanje. Človeku ne koristi laskanje in neresno obetanje. Ko s tesnobo v srcu gledamo v bodočnost, je samo bodrilna beseda, ki ne pozna dobrikanja, na svojem mestu.

Kje bomo dobili tako besedo, s katero bomo mogli varno usmeriti svoje korake v nastopajoče leto?

Ako bi se pri izbiranju besed zanašali samo nase, bi tvegali zмотo. Zato bo najpametneje, da se pri sestavi novoletnega voščila Slovencem, razkropljenim po zapadni Evropi, opremo na Cerkev, ki jo vodi posebna božja pomoč in ima za seboj 2000-letno skušnjo.

Cerkev govori drugače kot vsi drugi. Ona ne pozna cenenih obljub in plehkkih tolažb, ki se kakor balončki iz milnice hitro razblinijo v nič. Cerkev nas ne pošilja v novi čas s praznimi utvarami, marveč z dolžnostmi, ki izvirajo iz večnih načel.

Na pragu novega leta nam Cerkev po apostolu Pavlu takole govori: „Bratje! Raz-

»Če bi bil evangelij samo geometrija, bi se ga malo ljudi branilo; tudi to ne odvrta ljudi, da so v Bogu tri osebe. Pač pa to, kar pomeni evangelij — navodilo za življenje, ker zahteva poseben način bivanja in življenja, včasih samoopoved. Zato se ga ljudje boje.«

(Pascal)

odela se je milost božja, ki prinaša zveličanje vsem ljudem; uči nas, da se odpovemo brezbožnosti in posvetnim željam in na tem svetu **trezno** in pravično in **pobožno** živimo” (Tit 2, 11–12).

Prva točka naših voščil bo tedaj: „**BO-DIMO TREZNI, PAMETNI!**”

Vas mar to preseneča?

Pa je vendar tako potrebno!

Nič novega ni, da svet kristjane, ki trezno, v skladu z vero presojuje svoje bivanje na zemlji, zmerja s sanjači in preziralci življenja.

Geslo sveta je: „Pij, jej, veséli se in privoščí si vseh naslad, saj te jutri morda že ne bo več med živimi!”

Pogansko mišljenje okolja je še dobre zmedlo, da jim ni več popolnoma jasno, kaj je pravzaprav trezno in pametno. V zbeganosti se ti včasih samim sebi zde nespametni pred otroki tega sveta, ki v svoji pretkanosti in navidezni pametnosti pridejo, kot si domišljajo, mnogo dalje kot veri zvesti s svojo srčno preprostostjo.

Kdo je v življenju v resnici pameten, trenzen?

Mar ta, ki je zaradi gmotnih koristi izdal svojo vero in se udingal brezbožnikom, ali pa ne prej tisti, ki je zaradi zvestobe svojemu Bogu zgubil službo, svobodo, domovino? Bomo li prisodili pametnost možu, ki je zaradi svoje muhavosti poteptal dosmrtno zakonsko zvezo, ali pa njegoví ženi, ki kljub prevari in najtežjih okoliščinah ostane zvesta obljubi pred oltarjem? Kateri starši so treznejši: mar ti, ki se brigajo samo za gmotno bodočnost otrok, ali ti, ki pripisujejo posebno važnost njihovi krščanski vzgoji? Kaj

mislite, kdo je smotrnejše preživel Silvestrov večer? Morda ta, ki je ob udarcih polnočnih zvonov krepko „natreskan“ razbijal čaše v slovo staremu letu, ali pa ne morda mnogo bolj ta drugi, ki je konec in začetek leta položil v varne roke Boga, ki je začetek in konec našega življenja? . . .

Kdo od navedenih ravna torej trezno, pametno?

Odgovor je čisto kratek: SAMO TI, KI OMENJENA IN SLIČNA VPRAŠANJA ŽIVLJENJA REŠUJEJO V LUČI VERE, RAVNAJO ZARES TREZNO IN PAMETNO! Pri teh namreč nič ne visi v zraku; ti svojo bodočnost gradijo na tako trdno podlago, da je vsako razočaranje izključeno.

*

Druuga točka naših voščil je: „BODI PRAVIČEN!“

Spet smo pred besedo, ki nam je zaradi splošne zlorabe postala plehka.

Kaj je pravičnost? To je, pravimo, moralna krepost, ki človeka nagiba, da vsakemu daje, kar mu pripada.

O pravičnosti beremo na vsaki strani časopisja, poslušamo v radiu; o tem se govori na slehernem sestanku političnih ali strokovnih združenj.

Zapomnimo si dobro, da o pravičnosti ne more nihče govoriti in pisati, dokler ni s poganjskim stotnikom pod križem na Golgoti trkal na svoja prsa in vzkliknil: „Resnično, ta je bil zares Pravičnik!“

Zamisli sveta o pravičnosti manjka Kristus. Pravičnost je namreč nekaj drugega kot zakonitost, neoporečnost. Ako hočemo pravično živeti, se moramo z obema nogama postaviti na božjo stran; moramo Bogu dati, kar je božjega.

Tu je začetek naše pravičnosti!

Samo ta namreč, ki je pred Bogom v redu, je v resnici v redu.

*

Svojo pravičnost začenjamo tedaj s tem, da damo Bogu, kar je njegovega. Tako smo čisto naravno prešli na zadnjo točko naših voščil, ki je **POBOŽNOST.**

„Ojej! Še tega je treba! In to v modernem dvajsetem stoletju! . . . Ali bi sploh mogli še bolj starokopitno besedo postaviti v novoletno voščilo?“ bodo godrnjali otroci tega sveta.

Ne tako, bratje!

„Naša pomoč je v imenu Gospodovem, ki je ustvaril nebo in zemljo!“ — tako in nič drugače moramo kristjani vzklikati, ko stopamo čez prag novega leta.

Zaman smo pisali novoletno voščilo in škoda znamk, ki smo jih nanje prilepili, če to voščilo ne pomeni: „Želim ti, da bi te leto 1957 prineslo bližje Bogu.“ Kajti On edini pomeni srečo in veselje. V Njegovih rokah so niti bodočnosti.

Seveda! Tudi v letu 1957 bo Bog ostal skrivnostni Bog, čigar „misli niso naše misli“, toda tudi v letu 1957 bo ta Bog govoril svojim: „Ako bi celo mati pozabila na svojega otroka, jaz, tvoj Bog, te ne bom nikdar pozabil!“

„Bliže, moj Bog, k Tebi, bliže k Tebi!“ naj zato, bratje, postane geslo novega leta.

+

Trezno, pravično, pobožno!

Te tri besede voščila se nam zde kot trije krepki udarci kladiva, s katerimi Bog sam odpira vrata novega leta.

Blagor nam in našim družinam, ako nas bodo ti božji udarci prebudili v novoletno jutro!

Blagor tebi, slovenska skupnost v tujini, ako bo to tvoj novoletni program!

Z velikim zaupanjem smemo tedaj vzklikati: „Srečno Novo leto, bratje in sestre, v imenu Gospodovem, ki je ustvaril nebo in zemljo!“

V-ko.

19 † G † M † B † 57

Tako pšejo na vrata po naših kmečkih krajih. Gašper, Miha (Melhior) in Baltazar je bilo ime trem Modrim, ki so prišli v Jeruzalem in spraševali, kje je rojen novi kralj. „Videli smo njegovo zvezdo na Vzhodu in smo se mu prišli pokloniti“, so rekli.

V Jeruzalemu so bili blizu Betlehema, kjer je bil rojen Kristus, a niso ničesar vedeli o njem. Podobno mnogokrat ne vemo, da smo srečni. Šele potem, ko srečo izgubimo, se zavemo, kaj smo izgubili. Primer: zdravje, mirna vest itd. Ali znamo ceniti pomen naše vere za življenje? Cerkev nam kot dobra mati nudi toliko milosti v svet h zakramentih. Se okoristimo z njimi? Gremo tudi mi po Herodovi poti? Novo leto nas kliče na novo pot.

VSTANI

**Brat moj, vstani!
Pojdeš z nami!
Gremo vsi na
pot nocoj.**

**Res udarja
grom z viharja,
a kljub njemu
bomo šli.**

**Če je tema,
z Betlehema
luč svetila
bo na pot.**

**Ko nas luč ta
vsa objame,
strah, nemir iz
duš nam vzame
in na svet se
vrne mir.**

R., Francija

Maksim Gaspari: Starka Zima

DANILO-BETI

Draga Beti!

Odgovarjam Ti na pismo, ki si mi ga pisala. Mnogo sem razmišljal, preden sem prijel za pero. Končno sem se odločil, da Ti povem odkrito, kaj mislim.

Res je, da se poznavata že od mladih let. Res je, da že dolgo iščem primerno življenjsko družico, ker je prišel čas, da se poročim. Dobra in pridna gospodinja si; nihče Ti tega ne oporeka. Toda, draga Beti, med nama ne more priti do ničesar več, kot je bilo doslej. To, kar je bilo, ostane. Prijateljstvo in ničesar več.

Ne smeš misliti, da te obsojam. Ne! Bog sam ve, kdo je kriv, da se je Vajina skupnost z Lojzom razdrla. Niti malo nočem gledati tega kaj razsojati. Rad bi le, da bi razumela moje stališče in sprejela mojo odločitev kot od človeka, s katerim se ostane kljub temu prijatelj.

V mojih očeh si ostala, čeprav si se sodnijsko ločila, Lojzu izročena do smrti. Lojzova si, ker si se tistega lepega jutra v naši farni cerkvi Lojzu vsega dala, samo njemu in do smrti. „Mislila sem, da bo šlo,“ boš ugovarjala. Da. Mislila si tako, pravzaprav

nič nisi mislila na to. Vedela si le, da če kdo nekoga ljubi, se mu daje vsega, brez pridržkov in ne stavlja nobenih pogojev. Takrat si bila zares nevesta!

Vidiš, draga, zato Ti tako pišem. Pomagati Ti moram, da boš zvesta svoji besedi, ker beseda, dana pred oltarjem, je sveta in se je ne sme prelomiti. Če ne moreš z Lojzom živeti, razumem, da si šla na svoje. Toda besede ne smeš snesti. Nemogoče je, da bi se jaz s tako poročil, o kateri bi vedel, da se mi ne daje vsa in brezpogojno, s tako, ki je vezana na drugega do smrti. Nemogoče je, da bi se jaz v svojem srcu dal taki, saj bi postal prešuštnik, kot uči Kristus: „Kdor se z ločeno oženi, je prešuštnik!“

Ugledna rimska žena Fabiola se je ločila od svojega razuzdanega moža, ko še ni poznala v celoti evangeljskih nauk o zakonu. Ko je pozneje zaznala, da Kristus ne dovoljuje ženam poročiti se drugič, dokler še živi njihov prvi in pravi mož, je v spoznanju svoje zmote in vsa skesana hotela delati javno pokoro pred vsemi Rimljani in je šla na velikoonočno soboto pred lateransko

baziliko ognjena v raševino in na glavi potresena s pepelom.

Ne morem Ti reči, „da“, ker imam vzvišen pojmo o ljubezni in o zakonskem življenju. Živali iščejo le svoje nagone, človek pa mora iskati višje sreče in te sreče brez globokega spoštovanja duše drugega ni. Možje vedo, kaj pomeni večkrat držati popolno zvestobo tisti, ki si jo izbral enkrat za vselej, da greš z njo skozi življenje, sredi svetlih in temnih dni. Nekateri iščejo zabavo, misleč, da bodo našli srečo. Najdejo pa končno razočaranje in nesrečo.

Ni mogoče, draga Beti, da bi se jaz podal v to, v kar me vabiš, ker v tem ni sreče. V tem je le igračkanje, je le krpanje, je le popravljanje. To ni ljubezen, kot jo jaz pojmujem in kot jo pojmujejo mi, ki verujemo, da je Bog nad nami in da smo od Njega pozvani, da pridemo nekoč v Njegovo družbo in Njegovo srečo.

Ti iščeš sreče tam, kjer je ni. Zakonske sreče ni mogoče uresničiti izven pravega, zakonitega in od Boga danega moža. To pa bi jaz v Tvojem primeru ne bil.

Bral sem nedavno Bacchelijev roman „Mlin ob Padu“. Ta roman popisuje življenje tako, kot je in iz njega sije krasen zgled junaške žene Cecilije Rei. Ta ženska je prišla v razmere, ki so bile zanjo neznosne. Čutila je v sebi zaničevanje do moža zaradi njegovega nemoralnega življenja in ga je od časa do časa vzela v roke, pa ni dosegla ničesar. Naposled se je vdala, pripravljena na vse. V zvestobi dane besede mu je ostala ob strani, tiho junaško, ker „otroci in zakrament“ sta bila zanjo zadostna razloga za zvestobo. Kako lep je ta pojmo nerazvezljivosti zakona! Zakon je bil zanjo beseda, dana do smrti.

Razumela boš, Beti kajne, zakaj ne morem sprejeti Tvojega vabila. Ne smem Ti dajati pohujšanja v uri oklevanja in omahovanja. Kot prijatelj Ti moram biti v oporo. Globoko sočustvujoč s Tvojimi težavami Ti izjavljam, da se moreš zmeraj obrniti name, kadar boš potrebovala pomoči. Ne bom Te pozabil v svojih mislih in molitvah, ostajajoč Tvoj prijatelj mladih let —

Danilo.

NJENA POT

Judinja Franciška van Leer je takole prišla do prave vere.

Rodila se je leta 1892 v Amsterdamu. Kot Marija ob sv. Ani, tako se je Franciška že v zgodnji mladosti učila sv. pisma ob svoji materi, ki je peljala hčerko vsako soboto v sinagogo. Postala je silno ponosna, da je pravoverna judinja. Vse, kar je slišala in čitala v sv. knjigah, ji je polnilo dušo po Odrješniku, ki so ga napovedovali preroki. Ni vedela, da je Odrješnik že prišel, niti ni slutila, da je pravkar stopila na svetlo pot, ob koncu katere bo srečala Njega, ki ga išče njena duša.

Ko je končala študije, se je najprej lahkoživo predala zabavam velemesta. A te so ji pustile dušo prazno, nemirno in zagrenjeno. Izbrala si je poklic bolniške strežnice, da bi s popolno žrtvijo ubogim trpinom našla uteho svoji razdvojeni duši. Toda njeno rahločutno srce ni moglo prenesti vzdihov in joka na bolniški postelji, preveč so se ji smilili ti trpini.

Tedaj se je zaprla v samoto ter se še bolj poglobila v branje sv. pisma stare zaveze. Ob spisih ruskega pisatelja Tolstoja je nehote spoznala tudi novo zavezo, Kristusov evangelij. V njem je našla, kar je drugod zastoj iskala: nauk o ljubezni do ponižanih in razžaljenih, nauk o ljubezni in pravici ter o strašni obsodbi tistih, ki nimajo srca za siromake ne sočutja do trpinov.

V dno duše se ji je zastudilo klanje na bojiščih, ki je prav tedaj zavzemalo vedno večji in strahotnejši obseg. Sklenila je, da pojde naravnost pred nemškega cesarja in ga pozove, naj vendar konča to nečloveško klanje. Ker pa ni uspela, — cesar je niti sprejeti ni hotel — se je užaljena in zagrenjena pridružila revolucionarjem. Pa je hotela usoda — ne usoda, to je bil prst božje previdnosti — da je bila zajeta in pripeljana pred vojno sodišče.

Strašna je bila tista noč, pravi sama, ko je čakala v samotni celici na smrtno obsodbo. Tedaj je navalila z vso dušo na Boga, naj ji pomaga. „Ako je resnično Bog med nami“, je molila, „o Bog, potem me ne smeš pustiti umreti, dokler ne najdem resnice, ki jo iščem. Ako bom morala jutri umreti, ne

da bi prišla do spoznanja resnice, potem vem, da ni Boga, potem vem, da je moje življenje brez smisla. Ako pa ostanem živa in bom še dalje lahko iskala resnico, potem vem, da biva Bog nad nami in naj mi razodene svojo voljo”.

Drugo jutro pride ječar in ji sporoči, da je prosta. „Nisem spraševala po vzroku izpustitve”, pravi, „niti ne vem, komu se naj zahvalim za rešitev.” Pa to tudi ni važno, dostavlja. Važno je le to, da sem v tisti usodni, ali bolj rečeno, sveti noči, našla svojega Boga. Našla sem resnico, ki sem jo iskala. V temo moje celice je posijala večna Luč, ki mi je razpršila vse dvome. V dušo se mi je naselil blaženi mir in neskaljena sreča.

Na praznik sv. Trojice l. 1919 jo je občila krstna voda. Kakor pastirjem in modrim ob jaslicah, tako je Marija tudi njej posredovala prihod Odrašenika.

Lani sem možila se

Lani sem možila se,
letos me že greva,
imam moža hudega,
je hujši kot kopriva.

Koprivo slan'ca pomori,
meni moža ne more,
vedno za pečjo sedi,
do njega mraz ne more.

Jutri bo v Celovcu s'menj,
tja gor ga bom peljala,
tam ga bom zamenjala
al' ga bom prodala.

Prav pocen' ga že ne dam,
težko sem ga dobila,
rajši ga domov peljam,
še bolj ga bom ljubila.

Žgančkov mu bom skuhala,
s tropin'cam' zabelila;
ko bo tropin'ce dol pobral,
še mleka bom prilila.

Ne morem ga zamenjati,
pa tudi ne prodati,
zdaj moram tega burkleža
nazaj domov peljati.

Narodna pesem

Za ali proti podržavljenju?

NEKAJ PREDHODNIH POJASNIL

Vloga podjetja v proizvodnji

Za proizvodnjo katerekoli dobrine so potrebni trije činitelji proizvodnje: naravna sredstva, delo in kapital.

Za rudarsko proizvodnjo so n. pr. potrebni: ležišča premoga, delo in kapital za delavske plače in nakup strojev.

Združenje teh treh činiteljev je uresničeno v podjetju.

Oblike podjetja

Omenjeni činitelji proizvodnje morejo biti združeni po zasebnikih ali javnih ustanovah (država, pokrajina, občina). Zato podjetja ločimo v: a) zasebna in b) javna.

a) Zasebna podjetja

Osebe, na katerih račun podjetje deluje, se imenujejo podjetniki. Ti po svoji volji organizirajo proizvodnjo in sami odgovarjajo za uspeh ali neuspeh podjetja. Oni so sami vložili denar v podjetje in so zato njegovi lastniki. Glede na to, da je na čelu podjetja ena ali več oseb, ločimo: osebna (individualna) in družabna ali združna podjetja.

Osebna podjetja: Tu je ena sama oseba lastnica, ki si prilašča dobiček in odgovarja za zgubo. Semkaj prištevamo samostojne obrtnike in lastnike predvsem manjših tovarn.

Družabna podjetja so last več oseb. Delimo jih v kapitalistične družbe in zadruge.

Oblike kapitalističnih družb so različne; najbolj poznane so delniške (anonimne) družbe. Moderna podjetja potrebujejo ogromne vsote za zgradbe, stroje itd. Graditelji se zatečejo k zasebnemu kapitalu za pomoč. V zameno za vloženi denar dobi ta delnico (akcijo), to je potrdilo o vloženem denarju. Delnica daje pravico do deleža na dobičku, ki zavisi seveda od dobička podjetja. A delničar ne spravlja vedno dobičkov. Delnice so tvegana zadeva. Če podjetje ni imelo dobičkov, delničar ne dobi nič. Včasih je treba desetletja čakati na prvi prinos delnič. Zgodi se tudi, da podjetje propade; tedaj delnice zgube vso veljavo.

Pripomnimo, da delničarji prinašajo kapital, a ne dela.

Zadruga: Poznamo nabavne in prodajne zadruge, kjer se kupovalci združijo, da kupujejo na debelo, potem pa si prodajajo na drobno po zmerni ceni. Zadružniki tako izločijo posrednika-trgovca, ki za prodano blago zahteva dobiček.

Nas tu bolj zanimajo **proizvajalne zadruge**. Delavci vidijo, kako podjetnik često žanje lepe dobičke, a njim daje samo skromno plačo. Pa si mislijo, čemu se oni sami ne bi mogli z združenimi močmi postaviti na mesto podjetnika. Odločijo se, da bodo sami ostvarili svoje podjetje. Vsak od njih bo v tem podjetju delal kot delavec in obenem vanj vložil del svojega kapitala. Tu sedaj ni več ne delodajalca ne dninarja, temveč so delavci-družabniki; delo in kapital sta združena v istih osebah. To je vsekakor lepa zamisel, ki pa se je zaradi številnih ovir v večjih podjetjih redkokdaj mogla uresničiti. Proizvajalne zadruge so doživljale lepe uspehe v manjših podjetjih tiskarjev, stavbenikov, zidarjev, čevljarjev itd. Lepo je n. pr. uspevala žebljarska zadruga v Kropi na Gorenjskem.

Pri razširjenju proizvodnih združenj so nastale resne težave iz naslednjih razlogov:

1. Pomanjkanje kapitala: delavci namreč nimajo denarja, denarni zavodi pa niso hoteli posojati denar tako negotovim podjetjem.
2. Pomanjkanje enotnega vodstva in vsaj začetne težave glede tehničnih strokovnjakov.
3. Pomanjkanje kupcev: ti imajo rajši že dalj časa ustaljena podjetja, ki jih dobro poznajo.

b) **Javna podjetja**
To so podjetja, ki jih javna oblast (država, pokrajina, občina) ustanovi in oskrbi z denarjem. Za uspeh podjetja je v tem primeru odgovorna javna oblast; ona žanje dobičke in trpi izgubo.

Med javnimi podjetji ločimo naslednje:

1. **Javno podjetje**, čigar lastnina in uprava pripadata javni oblasti.
2. **Javno podjetje s samostojno upravo**. Lastnica je tu javna oblast, a uprava je samostojna. Podjetje mora finančno zadoščati samo sebi in ne more računati na pomoč od javne oblasti.

3. **Mešano podjetje**, kjer sta lastnina in uprava deljeni med javno oblast in zasebniki.

K-ov.

(Nadaljevanje prihodnjic)

Molitev naše male Dane

Dobro jutro, dragi Bogec!
Jaz sem mala,
drugega ne znam Ti reči,
samo: hvala!

Hvala, ker je zora zlata mila,
hvala, ker je mamica me poljubila.
Hvala, ker naš dobri ata za nas dela,
hvala, ker nam daješ kruha in odela.

Dobri Bogec, po kateri naj stezici hodim
in po strani k'teri,
da mi noga ne spodrsne,
da ne srečam kakšnih zvéri?

Da ne stopim kje na mravljo,
da ne padem kje v prepade,
da Slovenka bodem prava,
ki nikoli ne odpade.

Slovenka sem, ker Ti, moj Bogec,
slovensko dal si mi imé,
slovensko mater in očeta,
slovenske brate in sestré.

Ti dal si mi slovenske grudi,
slovenski si mi venec splel.
O zdaj razumem, Bogec dragi,
razumem dobro, kaj si h'tel.

Zato pa Dana zdaj Te prosi,
da jo krepíš, ji kažeš pot,
da bi koristna mogla biti
za dom svoj in slovenski rod.

(Molitev, ki so jo molili otroci na Primorskem pod italijansko okupacijo med dvema vojnama).

Gorenjska

ša zemlja je vzvalovala in se pognala v višino samemu soncu naproti; zablščal je sneg v vrhovih, da je pokrtil skalnate stene v vrtoglavih višinah. Triglav je očak med gorami. Studenta je sram, če se ni še razgledoval z njega po domovini; slabotne gospodične plezajo gori, čeprav nosijo čevlje v roki; vsaj enkrat v življenju hočejo biti na najvišjem slovenskem vrhu; uradniki hite nanj iskat miru in zdravega zraka po tedenskem delu; naši gorniki pa so preplezali že vse stene in jim je vsaka skala domača. Triglav je naš ponos. Radi ga imamo kot nekaj živega, čeprav je v viharjih in dežju strašen: tudi takrat je lep, ko se moramo umakniti in stisniti pod višečo steno ali v osamelo gorsko koč. Lep v svoji veličini.

In ko se razgledujemo z njega, nam je Gorenjska kot na dlani: planine, jezera sredi njih, polja, žive reke s kristalno čisto vodo, široke domačije . . .

Gorenjska je slovenska Švica. Vso Slovenijo vabi in ji ponuja zdravja. Vabi tudi

fujce, bližnje in daljne. Zato v poletju vsa zaživi. Kralji in cesarji, domači in tuji, se zatekajo na bregove jezer. Tedaj je naš svet manj domač in manj pristen in prisrčen. Tedaj ni tako, kot če smo sami s seboj.

*

Voda pada po strmih gorskih stenah, se zbira v neznatne potočke, ki se večajo in družijo v živo Kamniško Bistrico, Soro in Savo. Jezera so kot biseri sredi polja: strmis vanje in komaj doumeš radodarnost stvarstva, ki je posejalo prav na tem koščku sveta toliko lepote. Kot bi nas hotelo potolažiti zaradi majhnosti zemlje, ki nam je ostala, ali dati nadomestilo za večni strah zaradi grabežljivih rok, ki se stezajo po njej.

Korak Gorenjca je trd, njegova postava zravnana. V vznožju neizprosno trdih skal je tudi njemu srce otrdelo, da ne udari takoj na površje vsa njegova bogata ljubezen. Besede so redke, kot bi čakale na odmev med gorami. Zato pa prekipeva in poje naglas ljubezen v ženskem srcu iz Gorenjske. Kot bi se hotelo oddolžiti za vse, kar daje moška ljubezen premalo in kot bi hotelo nadoknaditi vse tisto, kar je ostalo tam neizgovorjeno in nedarovano. Dobrota in vdanost sije iz dekliških oči in ji ne vidiš konca. Hladni razum Gorenjca vlada domačijo, toplo srce žene pa dom ogreva, da ni pust in hladen.

A domačije so ponosni kmečki dvorci.

Šenčur
pri
Kranju
na
Gorenjskem.

V ozadju
Kamniške
planine.

Na oknih gore rdeči dekliski nageljni, izbe dihajo staro, davno preteklost. Živina je ponos gospodarja. Samozavest in skrb za varčnost so vtisnile pečat navadam in običajem v teh domovih.

Za vasmi so zrasle tovarne in zaživela so mesta: Kranj, Radovljica, Jesenice, Kamnik... Spreminjajo se obrazi ljudi, duša kmečkega fanta postaja med ropotom strojev in v prahu tovarne drugačna: mrzla in osamela. Premalo je sonca med stroji, sonca, ki ogreva polja. Šele ko se to srce izvije kontrastu življenja, spet zaživi, a postalo je drugačno. Zato mora nazaj, mora na polja in na gore: šest dni dela, sedmi dan živi in poje.

Gorenjska je visoka pesem Slovenije, ki nas dviga in poveličuje lepoto naše zemlje pod nebo, da zveni v srcu vsakega Slovenca do poslednje ure življenja.

Jože Peterlin („ViD“)

»Biti slovenske krvi
bodi Slovencem ponos!«

J. V. Koseski

NEKAJ O PREKMURCIH

Slovencem onstran reke Mure na Štajerskem pravimo Prekmurci. Zaradi razmer se jih je mnogo izseljevalo. Iz Goriškega se je izselilo 15 odst. ljudi. Iz vasi Dankovci se je izselilo kar 28 odst. prebivalstva.

Tudi po zapadni Evropi jih je mnogo. Iz Goriškega je največ izseljencev šlo v Ameriko (USA), z Ravenskega in Dolinskega pa v Francijo in Nemčijo.

V Prekmurju je danes razvita industrija nafte. V Lendavi je tovarna dežnikov, v Soboti je podjetje kovinske galanterije „Panonija“. Dalje je v Prekmurju tovarna mleka v prahu, tovarna šampanjca, tovarna usnja, tovarna žičnih izdelkov, mlinska industrija in separacija kremenčevega prahu.

Po mnogih krajih so praznovali 50-letnico smrti „goriškega slavčka“ pesnika **Simona Gregorčiča**, katerega veliko pesmi je postalo narodna last. — Iz Trsta se ljudje še kar naprej selijo v Avstralijo. Doma ni več kruha, ker pristanišče propada. — Iz Dravograda vodi sedaj direktni avtobus čez Velenje, Šoštanj, Vranksko in Trojane do Ljubljane. — V Idriji je gozdarska šola, kjer uče vsega, kar mora vedeti gozdar in logar. — Prekinili so do nadaljnjega gradnjo avtoceste Ljubljana–Zagreb in ostalih novih cest, da bo denar za popraviljanje starih cest.

Doslej je jugoslov. državljan, ki je šel v tujino, lahko nesel s seboj 10 dolarjev. Sedaj predlagajo, da bi oni, ki gredo skupno, dobili več tujega denarja, tisti, ki gredo sami v tujino, pa manj. — Tramvaj, ki je vozil iz Ljubljane v Št. Vid, bo nadomestil trolejbus. — Ljubljansko termoelektrarno bodo premestili v Kočevje. — Burja je na Vipavskem začela letos kaj hitro razsajati in okoli Kopra so imeli novembra celo sneg. — V Pulju je Tito govoril tudi o tistih, ki niso zadovoljni z življenjem v Jugoslaviji. Rekel je: „Tudi jaz sam še nisem zadovoljen“. — Termoelektrična centrala v Šoštanju že daje tok. — Na Vačah pri Litiji so ustrelili medveda. —

Zdravstvena komisija je v Sloveniji v zadnjih mesecih zaprla vrsto trgovin. „Razmere v klavnicah in predelovalnicah so obupne,“ piše „Ljublj. dnevnik“. „Najbolj klavirno je na Primorskem. Od 12. oktobra do 11. novembra se je pokvarilo po zelo nepopolnih podatkih za nad 5 milijonov din. živil in pijač!“ — Revolucija na Madžarskem je globoko odjeknila tudi po naših krajih. Ljudje morajo še bolj skrivati, kaj mislijo.

Med našimi izseljenci

ANGLIJA

Krsti: V župnijski cerkvi Heywood (Lancashire) je bila krščena 5. oktobra Valeria Stella Maria Zupančič. — Pri Sv. Hubertu, Warley, Oldbury, pa so krstili 23. septembra Martina Gorjupa. — Čestitamo!

Poroke: V župnijski cerkvi Hertford (Herts.) sta si pred oltarjem obljubila zvestobo Anica Golob in Stanislav Pevec. — Mnogo sreče in božjega blagoslova!

Blagoslovi domov: V Heywoodu: V. Zupančič. — Heron Cross, Fenton, S. O. T. (Staffs.): S. Groznik. — Oldbury (Birmingham): I. Gorjup.

London: V novem letu se bomo spet sčetalih na prvo nedeljo t. j. 6. januarja, ko bo ob 5. pop. v kapeli Y. C. W. nasproti „Našega doma“ govor, litanije in blagoslov, potem pa sestanek v domu. Vsi prav toplo vabljeni.

Kroniko za leto 1956. bomo priobčili v prihodnji „Naši luči“, prav tako tudi poročilo o Miklavževih večerih.

Vsem pa želimo: Srečno novo leto 1957!

BELGIJA

CHARLEROI — MONS

Mons. — To pot naštevamo vrsto bolnikov v naši okolici: Doma bolehajo v Tertre Ivan Mlakar in Valentin Kenda, v Frameries Ivan Bizjak. Jožefu Rauterju v Sirault gre na bolje. Andrej Kuščar si še vedno zdravi roko. Andrej Kašca je srečno prestal operacijo.

Fantje iz La Bouverie so jo že drugič mahnili na drugo stran Belgije na prireditel. To pot so bili v Waterscheju in so se menda kar dobro imeli.

Bruxelles. — 4. dec. je zaradi odprtega plina v sobi umrl v Bruslju Anton Kurnik. V Jugoslaviji zapušča dve hčeri, v Philadelphiji (USA) pa brata.

Charleroi. — 29. okt. je odšel v večnost v Forchies-la-Marche Jože Lavrenčič, doma iz Katinare pri Trstu, upokojeni rudar. Oba omenjena naj počivata v miru!

Naši pevci so letos praznovali v ožjem krogu sv. Cecilijo, patrono pevcev, in so se kar dobro imeli. —

Pred oltar so stopili in se poročili: v Goutroux Franc Hriberšek in Monique Gouverneur; v Moignelée Alojz Hvalica in Lucija Derna Predan. — Srečno!

LIEGE — LIMBURG

(80-letnica Franca Cesarja)

Drugo nedeljo v decembru je društvo „Slavček“ iz Waterscheja slovesno proslavilo 80-letnico svojega člana g. Franca Cesarja iz Diepenbecka. Točno ob napovedani uri so predstavniki društva otvorili slovesnost s pozdravom navzočih in s čestitkami g. jubilantu, kateremu so obenem poklonili lepo spominsko darilo. Sledile so pevske točke v čast jubilantu, pri katerih so sodelovali tudi pevci iz Eisdena. G. jubilant se je gignjeno zahvalil za pozornost in naklonjenost rojakov.

Za tem slovesnim programom sta dve kratki burki, za kateri so se igralci lepo po-

trudili, zabavali občinstvo. Mali Novakov Tinček je pogumno zapel pesmico in povedal težko deklamacijo „Kralj Matjaž“.

Med odmorom je stopil na oder domači duhovnik, da čestita tudi on g. jubilantu. V kratkem nagovoru je opozoril na lep zgled, ki ga g. jubilant daje kot Slovenec in kot kristjan. Že več kot 50 let ni videl Slovenije, pa ji je ostal zvest. Slovenske knjige in časopisi imajo prvo mesto v njegovi hiši. Zanima ga vse, kar je slovensko. Slovenski obisk je vedno dobrodošel pri njem. Še pred kratkim smo ga videli, kako je redno s kolesom prihajal iz 12 km oddaljenega Diepenbecka k slovenski službi božji. Kakšen zgled za tiste, ki imajo cerkev pred nosom, pa ostanejo doma, ko jih kliče verska dolžnost! Poleg slavljenca je na proslavi sedela njegova dobra gospa soproga. Kakšen krasen primer pristno krščanske matere je tudi onal! Po geslu: moli, delaj, žrtvuj se! — je lepo vzgojila več kot 10 otrok. Dokler bo še kaj takih očetov in takih mater, se nam ne bo treba bati za bodočnost.

Med prosto zabavo je g. Cesar Franc mlajši v potu svojega obraza zelo uspešno vodil „licitacijo“ malega jagnjeta. Eisdenčani so se zarotili, da bo njihov in so po napeti in zabavni borbi tudi uspeli.

Prireditve društva „Slavček“ smo bili veseli. Obisk je bil zelo lep. Eisdenčani so se tokrat spet odlično odrezali. Želimo, da bi rojaki iz Waterscheja, Zwartberga in Winterslaga složno pljunili v roke ter nas spet kmalu presenetili z lepim programom.

*

Poroka: V Vughtu je rojak g. Dremšak Rudolf sklenil zakonsko zvezo z gđc. Šumljak Angelo. Iskreno čestitamo!

Bolniki: G. Korelc Alojz, mlajši, iz Zolde-ra zaradi rane, ki jo je dobil v rudniku, že dalj časa ne more na delo. G. Raku Alojziju mlajšemu iz Mechelena se je ponovila bolezen na želodcu. G. Hren Nace iz Eisdena se zdravi v Sanatoriju Genk. Mali Fle-re Ivan se zdravi v bolnici Bavière v Liège-u.

Omenjenim, tem, o katerih smo govorili zadnjč in vsem bolnikom, za katere morda

niti ne vemo, želimo, da jim dragi Bog v letu 1957 pošlje svojo tolažbo in olajšanje!

Pogrebi: V Eisdenu je samo nekaj mesecev za svojo ženo nenadoma umrl rojak g. Golob Jožef. Naj počiva v miru! — V Mechelenu je umrla zaradi raka ga. Ribič Angela. Zapušča moža, hčerko in starše.

Žalujočim izrekamo naše sožalje, za pokojnika pa molimo!

*

Rojakom na področju Liège-Limburg, vsem Slo-vencem po svetu in v domovini želim obilo božjega blagoslova za l. 1957.

Vinko Zakelj, izselj. duhovnik

FRANCIJA

Pas de Calais

Ob začetku novega leta je prav, če napravimo nekaj načrta za leto 1957. Želimo si drug drugemu srečno, veselo novo leto. Kaj nam bo prineslo, ne vemo. Marsikaj ni odvisno od nas. Le berite časopise in videli boste, v kaki nevarnosti je ljubi mir vsled nesporazumevanja med narodi. Vedno večje oboroževanje požira ogromne vsote denarja, ki bi se lahko porabljal v dobrobit ljudstva. Tehnika napreduje, a sreča in veselje delavca ne napreduje.

Vendar je sreča v novem letu odvisna tudi od nas, od dobrega načrta, ki ga naredimo in celo leto zvesto po njem uravnamo življenje. Je to načrt, ki so ga nam dale naše matere ob slovesu v tuji svet: Na Boga ne pozabi! In isti načrt za življenje smo brali in se na pamet naučili že v prvih letih ljudske šole:

Z Bogom záčni vsako delo,
da bo lep uspeh imelo!
Z Bogom delo dokončaj,
imaš tu že sladki raj!

BRUAY EN ARTOIS

Ob polni dvorani in v veselju otročičev in odraslih se je vršil vsakoletni Miklavžev večer 9. decembra.

Po kratki igri „Mir in ljubezen“ je Mladinski pevski zbor zapel pod vodstvom Francisa Per več preprostih, domačih pesmi, ki so

vsem segle do srca, in so otroci za lepo podane pesmice želi dolgotrajno ploskanje. Da, taka mladina res zasluži, da je Miklavž ne pozabi.

To je Miklavž tudi storil. Obdan od angelov se je prikazal na odru in pozdravil otroke ter jim dal lepe nauke, da bo za pridne otroke bogato darilo, za poredne bo v peklu plačilo. To sta potrdila dva črna parklja.

Pa so morali že biti vsi pridni, ker je Miklavž prav vse obdaril. Noben otrok ni odšel prazen. Za to so poleg staršev poskrbeli Društvo sv. Barbare in Rožnovenska bratovščina.

Vsi, ki so se trudili, da je bil letošnji Miklavžev večer tako lep in poln veselja za mlado in staro, zaslužijo pohvalo in zahvalo cele kolonije.

Poroka. — V cerkvi sv. Barbare so se poročili: 24. nov. Markovic Ana s Flahaut Robertom. — 1. dec. Batas Bjelic Stana s Skoczen Zenon. — Čestitamo in želimo vso srečo!

Smrt. — 1. decembra nas je nenadoma zapustil Jurij Masnec. Povožil ga je avto. Dasi je bil že v 83. letu starosti, je bil še izredno zdrav in do zadnjega dne neutrudljivo delaven pri Društvu sv. Barbare v Méricourt-Sallaumines. Naj počiva v miru!

V Lens je umrla Amalija Debenc, poroč. Menu, v 32. letu starosti 22. oktobra na porodu. Bog ji daj večni mir!

Pariz

Da se omogoči vsem reden obisk svete maše, bo v januarju sveta maša za Slovence na praznik Novega leta ter vse nedelje ob petih popoldne (80 rue Vaugirard, métro: Saint-Placide).

Pod Luxemburgom

Tod smo Slovenci z drugimi obhajali praznik sv. Barbare. Povsod se je brala sv. maša in po sprevedu z godbo na čelu so se rudarji zbrali in poveselili pri običajni kupi vina. Mlad je tudi precej starejših Slovencev odlikovanih za zvesto in dolgotrajno delo

pri enem in istem rudniku. Med drugimi so dobili zlato medaljo za 30 let dela: ZUPAN Ivan, JANEŽIČ Anton iz Tucquegnieux, KOGOJ Fran iz Joudreville. Za 25-letno delo: ŠKOFCA Ivan iz Moutiers, LAPANJA Andrej, MERHAR Franc in SMOLE Franc, vsi iz Mancieulles. Za 20-letno delo so dobili odlikovanje KOZLEVČAR Jak. in STRNAD iz Tucquegnieux, DUPLIKAR Marko iz Mancieulles, PERNAR Franc iz HERSERANGE. 15 letno delo pa GLADEK Jože in JEREB Anton, oba iz Moutiers. Gotovo da to niso še vsi, a žal iz vseh krajev nimamo sporočil. Vsem pa iz srca čestitamo!

Na Marini je imela pri rudarski proslavi prvo mesto Slovenka Milka Tratar iz rudarske družine Poljanšček.

Zdaj pa malo bolj žalostno: V Mancieulles smo cerkveno pokopali **Mencinger Jožeta**. Mnogo Slovencev je bilo na pogrebu. Bratu Jakobu naše iskreno sožalje!

Vsem Slovincem v Evropi srečno novo leto in na svidenje v Habsterdick-u maja na božji poti.
Močilnikar.

Ob nemški meji

MED NAMI

Smrti: Nenadoma nas je 27. 11. v bolnici na Hochwaldu zapustila 64-letna mati **Škoda Apolonija**, roj. 10. 10. 1892 v Krmelju na Dolenjskem, prevedena s sv. zakramenti. Pokopana je bila 29. 11. v Freymingu.

V isti bolnici 3. dec. 56-letni **Galun Franc**, preveden s sv. zakramenti, stanujoč že dolgo časa v Cité Belle Roche. Dan pred smrtjo mi je še z zadnjimi močmi podal roko in poslušal žalostni glas svoje žene Marije, ki je stala ob njegovi postelji. Mati Škoda in oče Galun: advent, čas pričakovanja, je za vaju končan! Bog daj, da bi se veselila pri božjem Detetu za vso večnost! Sorodnikom izrekamo sožalje!

Pomladansko sonce veselja je posijalo v družino šmid **Jožefa** iz Freyminga, ko je v njej tretji sinček, Ronald, zagledal 28. nov. svet in bil 9. 12. krščen v Freymingu. Čestitamo pridnemu Jožetu in dobri Justini, otroku pa želimo vso srečo!

Naši bolniki: Iz klinike v Thionville se je vrnil domov vsem dobri prijatelj Hren Franc iz Algrange. Mnogo korakov je že naredil v čast božjo — pred vsakim prihodom slovenskega duhovnika in slov. službo božjo — zato mu iz srca želimo, da mu božji Zveličar v novem letu prinese trdnega zdravja! Isto želimo tudi ostalim našim bolnikom: Uršič Mariji iz Habsterdicka, Jereb Viktorju iz iste kolonije, materi Ajdnik iz Merlebacha, Ajdnik Ivanu, njenemu sinu, ki se je ponesrečil z motornim kolesom, Banič Fani, Močnik Magdaleni, Resnik Jožefu, Milanu Erakovič in drugim, ki leže doma ali v bolnicah. Vsem zdravo Novo leto!

Število rojakov v naši okolici se vedno množi. Poleg onih, ki prihajajo naravnost iz domovine in ostanejo tu, imamo v svoji sredi 92 naših mladih fantov in mož, ki so v dveh skupinah prišli v te kraje in se uvrstili med naše rudarje. Pozdravljamo vas z rudarskim pozdravom: Srečno! in s še lepšim pozdravom: Bog z vami! Posnemajte naše dobre izkušene rudarje! Pridite tudi vi ob nedeljah k slovenski službi božji, kjer boste slišali lepo petje in besedo božjo v materinem jeziku: vsako nedeljo v Merlebachu — Hospice Ste. Elisabeth ob 10. uri! Tu vas čakajo vaši prijatelji in znanci. Še več: tu vas čaka vaš resnični prijatelj: Delavec iz Nazareta — naš božji Zveličar — Jezus Kristus. Ne pozabite Ga, ne sramujte se Ga, podajte Mu roko, da vas spremlja v vašem novem življenju!

Na 18. nov. smo od vseh strani prihiteli v Aumetz, drugi sedež Jugosl. kat. misije. G. škof iz Metzja je tam blagoslovil novo krasno cerkev. Prejšnja je bila še lepša, gotska cerkev, a so jo med vojno Nemci razrušili. Neumorni dekan g. Jožef Noblet je s svojimi dobrimi verniki sezidal novo cerkev, ki kot roka božja s svojim zvonikom — prstom božjim — kaže v nebesa. Dopoldne je bila blagoslovitev, popoldne pa so ta dogodek proslavile razne narodnosti tiste okolice. Tako je pohitel tja tudi naš cerkveni zbor „Slomšek“ iz Merlebacha s posebnim avtobusom, da pri tem pomaga ter da vrne vsakoletni obisk dobrih Aumetčanov in okoličanov, ki v velikem številu prihité počastiti v majniku našo Gospo — majniško Kraljico v Habsterdick.

V Aumetzu, so nas naši Aumetčani z veseljem ne samo sprejeli, ampak tudi kot brate in sestre povabili v bivši prosvetni dom, postregli s kavo, potico, sirom. — Vse je bilo tako lepo organizirano, da smo se čudili plemenitosti, darežljivosti in pridnosti naših rojakov, skoro 100 km oddaljenih od nas. Zvonovi so nas povabili v cerkev, kjer se je zbralo na stotine vernikov raznih narodnosti. Francoski dekan — zlata duša — silno vesel, je zapel s svojimi francoske pesmi. Nato je dal besedo nam Slovincem, ki smo imeli brez pretiravanja čez 300 ljudi v cerkvi. Škoda, da ni bil kor še končan. Zato so morali naši pevci peti ob stranski steni med množico ljudi. Po krat-

Slovinci, zbrani v Aumetzu (Francija) pred tamkajšnjim prosvetnim domom, z zastavo bivšega Jug. kat. rudarskega društva v tamkajšnjem kraju in s svojim izseljenskim duhovnikom. (Foto A. Vidic, Crusnes)

kem nagovoru je zapel „Slomšek“ „Češčena Kraljica“, nato smo zmolili slovenski očenaš, nakar sta sledili še „Češčena si, Marija“ in „Večerni zvon“.

Pazljivo so poslušali naši rojaki in vsi navzoči lepo petje. Mnogim tujcem je bila poznana že od prej lepota našega petja zaradi naših služb božjih.

Za nami so nastopili Italijani, Poljaki in tudi Nemci so zapeli v ljudskem petju značne nemške pesmi. Razni jeziki so slavili blagoslovitev božje hiše, mi Slovenci pa smo imeli še poseben namen: prosili smo Boga, da bi v tej hiši božji kmalu zapastiroval poseben slovenski duhovnik, katerega naši dobri verniki tako z veseljem pričakujejo. Iz prižnice sem videl naše drage rojake iz Aumetza, Tucquegnieux, Algrange, Audun-le-Tiche, Escha, Knutange, Boulange, Bure, Erronville in še od drugod.

Po končani slovesnosti so nas rojaki v dvorani postregli še z dobrim vinom, pecivom in sirom. Pevci so jim na željo zapeli lepe Marijine in narodne pesmi. Da bi imeli od te proslave tudi kak spomin, smo bili veseli, da je prišel naš fotograf Alojzij Vidic iz Crusnes (M. et N.) in nas fotografiral.

V imenu vseh, zlasti še iz Merlebacha, se iz srca zahvaljujem vsem, ki so to organizirali, pripravili, stregli, in vsem, ki so v ta namen kaj darovali! Tega ne bomo pozabili! Ob priliki bomo poskrbeli, da se boste tudi vi med nami dobro počutili, ko pridete za majnik v naše kraje! G. Jankovič, naš učitelj, je bil ta dan zadržan zaradi nastopa svojega orkestra, a je vendar prihitel k nam ne le z družino, temveč z največjo skupino rojakov iz okolice! Gotovo je ob tej uri mislil na krasne nastope svojih rojakov, mladine in starejših v Aumetzu, ki so vzbujali pozornost daleč naokrog. Bil je vedno močna opora izseljenskih duhovnikov. Zato se tudi njemu zahvaljujemo ter ga prosimo, da tudi v bodoče podpira vse korake, da pride v te kraje slovenski duhovnik. Čreda je dobra. — Naj ji Bog da še dobrega in stalnega pastirja!

Še enkrat vsem: tisočeri Bog plačaj! Pa le pogumno naprej! Naj vam novo leto prinese uresničenje vaših želj!

Vsem rojakom v bližnji in oddaljeni okolici voščim prav srečno novo leto!

Stanko G r i m s, slov. izselj. župnik,
24, rue N. Colson, Merlebach (Moselle),
Francija.

PO VESELI SVATBI

Dragi g. urednik! — Pozdravljam Vas in prosim za malo prostora v listu. Ne morem pozabiti veselih ur, ki sem jih preživel, ko sta se poročila 10. nov. Anica Kosec (hčerka moje starejše hčerke) z Ivanom Pouh iz Merlebacha. Že v cerkvi na Hochwaldu je bilo zelo lepo, polno veselja pa je bilo naše srce, ko smo obhajali ta dan na domu ženina Ivana Pouha! Naše veselje se je še povečalo, ko stopi med nas naš župnik gospod Grims Stanko! Bilo je lepo kot v Kani Galilejski. Zdravice so sledile — ženinu, nevesti, župniku in svatom: „Pij, pij, pij pa drugega nali! Nikar ne pozabi na Jezusa ti! Jezus je z nam', Marija med nam', sv. Jožef na desni je stran'." Ob tej priliki je obhajal svoj god naš veseli Martin Blatnik, ki je v resnici zabaval vso družbo s svojo harmoniko, petjem in veselim pripovedovanjem.

V imenu ženina in neveste se iz srca zahvaljujem vsem svatom, g. župniku, pevskemu društvu „Sava"! Vsem se zahvaljujem za pristrčna voščila, darila: Bog vam plačaj stotero! Kar ni moglo srce povedati, so solze hvaležnosti pokazale! Le ena žalost je bila v našem srcu, ker je Ivanov oče zaradi boleznih moral ostati proč. Želimo mu, da bi se kmalu pozdravil!

Drage moje hčerke, sin in vaše družine! Moja želja in dolžnost je, da se vam tu ob koncu leta zahvaljujem za vse dobrote, ki mi jih izkazujete na moja stara leta! Če ste sami ali skupaj, vedno mislite, kaj bi mi dali. Hvala Bogu, da mi je dal tako dobre otroke! Vse moje bolečine, moje skrbi, trpljenje ste mi že poplačali! Ko bi bila ptička, bi zletela k vam in vas pozdravila! Bog vam daj ljubega zdravja, prave pameti, medsebojne ljubezni in svetega blagoslova na duši in telesu! — Ostanem vsa vaša do groba! Pozdravljam vse naročnike in bralce „Naše luči" in želim vsem prav veselo novo leto!

Marija P a p e ž iz Falka (Mlle).

SV. MIKLAVŽ JE PRIŠEL

Mesta in vasi so tekmoval v tem, kako bi bolj slovesno sprejeli sv. Miklavža. Ceste bajno razsvetljene, Merlebach, Forbach, Metz, Sarrebruck — celo

morje luči — vse vabi: „Pridi, sv. Miklavž, in spomni se nas!“ In slišal je glas; v nekatere kraje je prišel peš, v druge v krasnem vozu, drugod v divjem spremstvu, v nekatere z zrakoplovom, potem z vlakom, v lepo okrašenem avtu. Tudi pevsko društvo „Triglav“ ga je povabilo v nedeljo 9. 12. Točno ob štirih popoldne je vstopil v dvorano gostilne Pignol v Freymingu, kjer so ga z veseljem sprejeli člani in članice „Triglava“ z otroki. Povedal je, da je prinesel daril za 82 otrok in za slovenskega g. župnika. Ta se mu je takoj zahvalil — in povedal, da je v pogovoru z njim zvedel, da je sv. Miklavž izredno zadovoljen s tem zborom, ki se ne boji nikogar, ki da vsakemu njegovo čast, skrbno pa čuva svojo svobodo in izvršuje res voljo svojih članov in članic. Za otroke pa je povedal — seveda v tujem jeziku, da so otroci vseh (ne samo Slovencev) razumeli, naj bodo hvaležni staršem, brat bratu in sestra sestri pa ljubeznivi, ne surovi. Pred razdelitvijo je številni zbor pod vodstvom g. Emila Šinkovca zapel krasno „Sveta noč“. Med razdelitvijo je tudi peklenšček igral veliko vlogo. — Če ne bi angeli posredovali, bi marsikoga odpeljal.

V imenu otrok, v imenu staršev in svojem imenu se društvu zahvaljujem za vsa darila, zahvaljujem vsem darovalcem, sv. Miklavžu in vsem, ki so organizirali ta lep večer! Društvu želimo veliko uspeha tudi v novem letu 1957! — Delavec med delavci.

NEMČIJA

Dovolite, da se tudi mi nekoliko oglasimo, da tako vsaj damo znak življenja. Pred mesecem dni je umrl **Rok Leskovšek**, star 89 let, doma iz Kozjega pri Planini. Bil je zvest član Društva sv. Barbare.

Imamo pa še živeče stare člane, kakor: Breznik Jakoba, 81 let, doma iz Rečice pri Laškem; Podrenik Antona, 82 let, doma iz Litije; Volaj Jurija, 82 let, doma iz Hrastnika; Dovar Antona, 83 let, doma iz Konjic; Grmšek Martina, 78 let, doma iz Koprivnice pri Brežicah; Bosin Jožefa, 76 let, doma iz Velikega Kamna pri Brežicah. Želimo jim še mnogo let zdravja in božjega blagoslova. —

Ob novem letu pa toplo priporočamo trgovino našega rojaka **Zupančiča Jožefa** in Blondic, ker boste dobro postreženi v vseh živilskih potrebščinah kakor tudi s sadjem, zelenjavo, slanino, brezalkoholnimi pijačami, likerji, žganjem, vinom, pivom — na

drobno in debelo. Rojak je doma iz Rake na Dolenjskem. Svoji k svojim!

L. J.

Nürnberg — Lager Walka. — Tu nas je tudi več beguncev Slovencev - družin in posameznikov. Kruh, ki ga nam ga reže tujina, je bolj pičel in trpek: imamo občutek, da smo poceni delovna sila in da nas izkoriščajo, če se le da.

Z ostalimi rojaki po Zap. Nemčiji in po svobodnem svetu nimamo skoraj nikakih stikov. Manjka nam tudi slovenskega čtiva (knjig, časopisov itd.). — Najtežje je za družine z otroki. Zato bi bili veseli in hvaležni, če bi se kdo spomnil s kakim knjižnim darom ali s čim drugim.

Vse dobro žele v novem letu rojakom po svetu med drugim tudi: Bojan Bogataj, Valter in Ani Sajfert, Feliks in Vida Fakin, Franc Hijevec, Jože in Jelka Grošelj, Tončka Telonič, Vera Friškovec (naslov taborišča: Lager Walka, Nürnberg, Post 39, Deutschland). B.

NIZOZEMSKA

Naši bolniki: Dne 13. 11. je bil operiran v Tilburgu g. Jože Hudales, doma iz Lindenheuvelna. — Operiran je bil tudi Hary Paulusen, mož Milke Knez iz Geleena. V Sittardu v bolnici se zdravi Tone Kropivšek, tudi iz Geleena. — V Heerlenu v bolnici je Franc Sajovic iz Schmfelda. — Bolan je bil tudi Kraševčev starejši sin iz Eygelshovena. Težje je zbolel rojak Miha Smode iz Hoensbroeka; v Venlo v bolnici je bil zopet operiran F. Jagodic. — V Sanatoriju Hornerheide je bila operirana že v drugič na pljučih s. Dolorosa Šolar, ki je bolna že poldruugo leto. Bolna je tudi Ožekova mama iz Speckholzerheide. — Na zdravljenje v bolnici čaka tudi gospa Žohar iz Hoensbroeka. — Zopet so bolj bolni: Pobež'n iz Hoensbroeka in Strman ter Vrček iz Heerlerheide. — V Kerkrade v bolnici pa leži 72-letna Rihter Marija, doma iz istega kraja. Na glavo se je usulo v rudniku kamenje rojaku pazniku M. Garaju. Sreča v nesreči je, da so ga takoj izvlekli izpod kamenja in premo-ga.

Sedaj pa nekaj veselih novic: Družino Antonič-Boštjančič iz Dordrechta je razveselila dne 28. IX. t.l. hčerka Mirela. Čez mesec dni pa sta prispela po dolgih letih k možu in očetu stara mama in stric Branko. — Dne 23. nov. je odšla v Ameriko Tončka Matičič iz Arnhema. — V družini R. Penders — F. Žohar so dobili sredi decembra hčerko. Čestitamo!

Kakor smo že v zadnji številki omenili, smo imeli letos na programu še vseslovensko prireditev — dan naših očetov. Naj opišem na kratko še ta, res pristno slovenski dogodek. Na zadnjo nedeljo v novembru je lilo cel dan kakor iz škafa. Menda se je vse zarotilo proti nam, da ne bi izvedli naše vseslovenske **trgatev**, pa brez uspeha! Niti prepoved nedeljske vožnje z avtomobili niti dež nista ustrašila naših rojakov, ki so prišli v velikem številu najprej k petim litanijam k Mariji Pomagaj in nato v dvorano patronata.

Vinsko **trgatev** so otvorile 4 kolonije — najbolj pristni so bili seveda naši Lindenheuvelčani. Nastopili so tudi trije pevski zbori: „Zvon“, „Lipa“ in „Siljkoza“. Pa tudi naša dva najmlajša v narodni noši sta prav lepo zapela. Manjkali niso tudi muzikantje. „White stars“, brata Mrkon in Strmanov ter „Slovenian Trio“ — Robekova in Sorajev. Igral je tudi Ložnikov in Kropivšek starejši. Imeli smo tudi srečolov s 45 darili. Glavni dobitek (3-mesečnega prašička) je zadel rojak Podbevšek iz Luterade. Počastili smo tudi 18 nad 60 let starih rudarjev, katere so ob zvokih harmonike zavrtela naša brhka dekleta. In da je bilo veselje zagotovljeno, je bilo preskrbljeno 120 steklenic haloškega rizlinga in kranjskih klobas.

Čez 250 rojakov se je okoli polnoči vračalo na svoje domove, govoreč: „Na tako prireditev bomo pa še prišli!“ — Naša mladina pa: „Res, lepe so naše slovenske navade, zato hočemo tudi mi ohranjati to našo dediščino v tujini!“ — le škoda, da zaradi prepovedi vožnje z avtomobili niso mogli priti še bližnji Eysdenčani; pravijo, da je bilo en avtobus fantov. Tako so si vsaj naša dekleta ohranila cele pete na čevljih. — Pa drugič na svidenje! Morda na Martinovo nedeljo v letošnjem letu?!

Mlada Slovenca pojeta na vseslovenski prireditvi oziroma trgatevi.

Dne 4. 12. so imeli **družabni večer** Lindenheuvelčani. Ob tej priliki so počastili svojega župnika, ki deluje v fari že 25 let in je tudi duhovni vodja Društva sv. Barbare. Za spomin so mu podarili lepo oljnato sliko **Bleda**. Na praznik Brezmadežne pa so imeli lep družabni večer Hoensbroečani. Za zabavo so skrbeli: brata Mrkon, Ložnikov Pepi, Seličev Franc in kaplan. — V nedeljo 9. decembra pa smo ob 3 popoldan počastili našo patrono sv. Barbaro. Pri Mariji Pomagaj — pri sv. Barbare oltarju smo peli litanije in poslušali pridigo. Naš sklep je bil: Vsa društva bomo, za praznik sv. Barbare, počastili uradno našo patrono, pod katere varstvom se razvija že 20 let naše versko in narodno življenje v tujini. Zastopana so bila tri društva z zastavami; Lindenheuvelčanov ni bilo zraven. Takoj po popoldanski

pobožnosti pa se je odpeljal z Mikoličevim taksijem sveti Miklavž po kolonijah, koder je obdarjal naše otroke. Za spremstvo so mu bili: 2 angela, parkelj in izselj. duhovnik.

Sedaj so ostali še božični prazniki in silvestrovanje; o tem pa v februarški številki „Naše luči“.

Z A K R A T E K Č A S

Dobro delo. — „Hvala Bogu, danes sem pa storil dobro delo, ki je razveselilo najmanj sto ljudi.“ „Kako praviš? Kaj si pa naredil?“ „Za mojim klobukom sem tekel, ker mi ga je veter vrgel na cesto...“

Nadzornik. — Na kmetijo pride neki gospod in pokaže izkaznico z mnogimi uradnimi pečati in pravi: „Jaz sem nadzornik poljedelskega ministrstva in si smem ogledati vašo kmetijo.“ Kmet se ni mogel upirati in nadzornik je šel ogledovat si kmetijo. Čez kakšne pol ure zasliši kmet klicanje na pomoč. Pogleda skozi okno in vidi, kako dirja za nadzornikom velik bik. Kmet se nagne skozi okno in zakliče: „Gospod nadzornik, pokažite mu vendar vašo izkaznico!“

Mož in žena. — Prijatelj prijatelju: „Kako gre, Miha?“ — Miha: „Ne prav dobro. Žena mi ne da nikoli miru. Zmerom hoče denar. Zvečer pridem domov utrujen od stalnega dela in žena že vpije: Daj mi denar, daj mi 500 frankov, daj mi 100 frankov...“ — Prijatelj: „Kaj pa dela s tolikim novcem?“ — Miha: „Ne vem, ker ji nisem dal še niti pare.“

Otroška. — Mati je zalotila sina, ko si je umival noge in ni sezul nogavic. „Ja, Pepček, kaj pa vendar misliš? Sezuj si nogavice!“ — „Oh, mama, ko je pa voda tako mrzla!“

Izpit. — Profesor: „Torej prijatelj Slanal Dve vrsti krompirja poznamo. Ali jih znate

povedati?“ Učenec: „To je ... prva ... in druga vrsta!“

Paznik jetniku: „Zakaj ste zaprt?“ — „Zato, ker sem zamudil vlak.“ „Tako? Nemo gočel!“ „Da! Če bi ga ne zamudil, bi ušel že čez mejo...“

Kratko, pa jedrnato. — „Dobro, Micka je sedaj moja! Da, kaj pa dota?“ — „I, no, dve teti v Ameriki bosta dovolj, kaj?“

Brez las. — „Tako strašno plešastega človeka, kot je tvoj brat, pa še nisem svoj živ dan videl. Niti enega lasa nima na glavi!“ — „Da, vedno se rad pohvali, da nima nobenega sivega lasu!“

Na vasi. — Župnik pride iz cerkve in zagleda neko ženo v črno oblečeno. Začudi se, ker ni slišal, da bi kdo iz njene družine umrl. „Vam je umrl kdo od sorodnikov, gospa?“ vpraša ženo. „Oh ne, gospod župnik. Veste moj drugi mož me je tako premlatil, da sem začela znova žalovati za prvim...“

Ta zna! — Hlapec se predstavi poljedelcu: „Me vzamete na delo? Sem brez zaposlitve. Ne bom vam žal: nikoli nisem utrujen!“ Gospodar ga vzame, toda že eno uro pozneje ga dobi ležati v senu. „No! Sem mislil, da res niste nikoli utrujeni.“ „Da! Prav zato, da ne bi bil utrujen, sem se zleknil v senu.“

Različni pogledi. — V družbi se pogovarjajo. Nekdo pravi: „Jaz verjamem vedno le polovico tega, kar ljudje povedo.“ Davčni inšpektor: „Jaz pa vedno dvomim, kar mi ljudje govore!“

Norčeva knjiga. — Neko jutro je rekel neki norec svojemu poznancu: „Veš, jaz zdaj pišem knjigo! Boš videl, kakšna knjiga bo to!“ Teden dni kasneje mu res prinese pokazat svojo knjigo. Naslov je bil: „Sprehod po naravi“. Njegov znanec odpre knjigo in začne čitati: „Tisto jutro drugega marca sem napregel konja in rekel: hi! hihot! Hi! Hihot!“ in tako naprej zmeraj isto do konca knjige. Znanec pogleda norca in mu pravi: „Tvoja knjiga nima nobenega smisla.“ „Kako da ne,“ reče norec, „tako je bilo, kot je napisano; konj se ni hotel premakniti.“

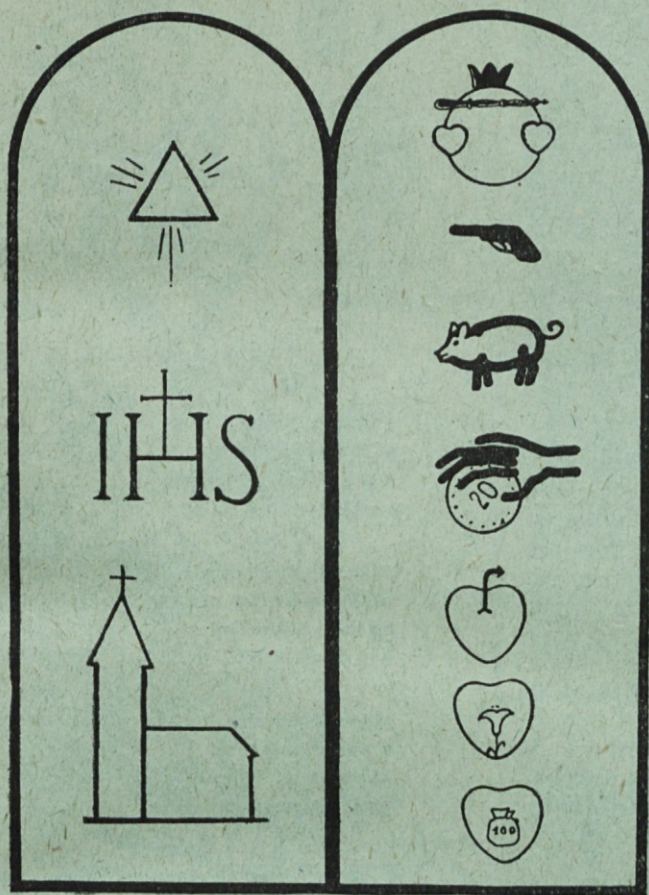
OTROCI

vam bodo gotovo znal
razložiti ti dve tabli, če
ju sami več ne znate.

Ali pa veste, kako se
imenuje tista gora, na
kateri so bile dane
te...?

Zakaj so na prvi ta-
bli samo tri, na drugi
pa sedem slik?

Zato ker prve tri...
uravnavajo odnos člo-
veka do..., ostalih se-
dem pa odnos človeka
do človeka.

Zeele in vesele

Pripoveduje Tobija Bratko

1.

Neki oče je sedel v krčmi in je praznil že tretji liter. Naenkrat se odpro vrata in v sobo plané njegov sin: „Oče,” pravi, „poj-dite domov! Mati so na smrtni postelji!” — „Pa naj gre dol!” se odreže pijani oče in se ne premakne nikamor.

Čez nekaj časa spet priteče sin: „Oče, poj-dite vendar domov, mama so že čisto pri kraju.” „Pa naj gredo na sredol!” spet mo-dro svetuje pijanec in se nikamor ne pre-makne.

Pozneje se spet odpro vrata gostilne in spet isti ves žalosten pove očetu: „Oče, Bog

je mater vzel k sebi...” „Naj jo ima! Sai mu bô še žal, kot je bilo meni,” pravi oče in spet dvigne kozarec...

2.

Na Notranjskem je bilo menda. Požar je naredil možakarju veliko škode in kot je navada po taki nesreči, se je odpravil po de-želji prosit pomoči. S seboj je vzel sina, ki je nosil vrečo. Ko sta dospela do nekega žup-nišča, ga je pustil pri vhodu, češ, naj tam počaka, sam pa je šel h gospodu župniku.

Gospoda župnika spoštljivo pozdravi in ponižno poprosi za kakšno pomoč. „Seveda, seveda, takim revežem je treba pomagati,” odvrne župnik. „Pa znate kaj moliti tudi?” „O, tisto pa, tisto, moliti pa znam.” „Dobro, pa se pokrižajte, če znate!” reče župnik. „V

imenu Očeta in Svetega Duha, amen", hitro naredi možakar križ. „Oho," pravi župnik, „kje je pa Sin?" „Dol pri vходу čaka z žakljem," odgovori možakar.

3.

Milčinski je pripovedoval, kako se je omožila županova hči v Butalah. Tri koše je imela baliža, pameti pa toliko, kolikor je zanjo bilo prostora v glavi. Hvala Bogu, je tudi imela usta, da je lahko včasih kako pametno dala od sebe, sicer bi ji bila pametno glavo še raznesla.

Pa se je koj prvo jutro izkazala na novem domu, kakšna gospodinja je. Mož ji je naročil, naj zavre mleko za zajtrk. Ubogala je, nalilo mleko v lonec in ga pristavila k ognju. In je gledala in ji je bilo všeč, kako je mleko pričelo vreti in je naraščalo in je naraslo do vrha lonca, že se je pripravljalo, da prekipi.

Pa se je začudila in ploskala z rokami: „Nak! Kakšen je v tej hiši blagoslov! Še po en lonec moram — ako Bog da, oba bosta polna!"

Stopila je po lonec in ga prinesla, pa je tedaj mleko na ognjišču že izkipelo in je žalostna zastokala bistra gospodinja: „Joj-mene, kolikšna škoda! Kar ob dva lonca mleka smo!"

UREDNIŠKI KOTIČEK

Naslovno stran in vinjete nam je narisala holandskim Slovencem dobro znana č. sestra Justina Višnjar, uršulinka. Pristrčen Bog plačaj!

Rešitev uganke se glasi: 1 meglja, 2 Bazalt (= bas, alt), 3 ko stopi s konja.

Odgovorni urednik: Dr. Janko Hornböck. — Založba Družbe sv. Mohorja. — Tisk: Tiskarna Družbe sv. Mohorja. — Vsi v Celovcu. — Printed in Austria.

Poizkusi:

Vihar

Vihar je zadivjal
preko mojih gred.
Uničil cvetje, dom požgal:
za njim je strašna sled.

Prijateljev mi dragih
nikjer noben'ga ni.
So bili pokončani
kot drugi tisoči.

Mene je odvel
v daljni tuji kraj!
Možnost mi je vzel
vrniti se nazaj.

Svojci mi predragi
pa v črni zemlji spé,
njih duše so v nebesih
in prosijo zamé.

J. Potočnik, Belgija

Iz spominske knjige

Nazaj želiš si v svoje kraje,
spomin na dom te veseli.
Če srečaš v srcu nove zmaje,
oko trpeče ti rosi.

Nebeška roka ti mogočna,
ki vodiš pot usode nam:
ti ne zapusti siromaka!
V ljubezni tvoji bo ostal.

A. Gruntar, Francija